

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Høring - statlig godkjenning av kommunale låneopptak og leieavtaler i forkant av kommunereformen

Vi viser til brev av 14. mai i år om høring av lovforslag om statlig godkjenning av kommunale låneopptak og langsiktige avtaler om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler.

Fylkesmannen i Buskerud ser behovet for en slik ordning i forkant av at kommuner slår seg sammen. Dette vil være et bidrag til å unngå strategiske investeringer i forkant av kommunesammenslåinger, slik at man unngår investeringer som vil kunne gjøre driften av den nye kommunen vanskeligere.

Bakgrunn:

I tilknytning til den varslede kommunereformen har Kommunal- og moderniseringsdepartementet sendt på høring et forslag til lovendring som styrker den statlige kontrollen med økonomien til kommunene. Det foreslås endringer som betyr at kommunestyrets vedtak om låneopptak og langsiktige leieavtaler for budsjettårene 2015 – 2017 ikke er gyldige før de er godkjent av fylkesmannen.

Effektiv og byråkratisk behandling:

Departementet presiserer at det skal legges opp til en effektiv og byråkratisk behandling av søknader om godkjenning av låneopptak og langsiktige leieavtaler. Vi ser behovet for rask saksbehandling. Det er viktig at lån primært kan godkjennes i forbindelse med den årlige gjennomgangen av årsbudsjettet, i stedet for godkjenning av flere lån gjennom året. Det må legges til rette for praktiske løsninger.

Strategiske tilpasninger:

Departementet begrunner forslaget til lovendring med behovet for å sikre at kommunene ikke gjennomfører uheldige økonomiske disposisjoner og strategiske tilpasninger i forkant av kommunereformen.

Hva som ligger i strategiske tilpasninger, synes i stor grad å være opp til hvert enkelt fylkesmannsembete å tolke. På den ene siden kan det være en fordel fordi dette gir rom for bruk av skjønn og kompetanse om lokale forhold, men på den annen side vil det være uheldig om praksis i embetene blir svært forskjellig.

Tydligere rammer for ordningen vil definere de strategiske investeringene man vil unngå. Eksempler som trekker opp noen linjer for skjønnsutøvelsen vil kunne bidra til det. Dette vil

redusere sannsynligheten for at noen uønskede investeringer blir godkjent og samtidig gjøre saksbehandlingen mer effektiv.

Slik ordningen nå foreslås utformet, gis kommuner som er i stand til å gjennomføre denne type investeringer uten lån en betydelig strategisk fordel i forkant av kommunesammenslåinger. I tillegg vil en kommune med disposisjonsfond kunne tilpasse investeringsporteføljen til godkjenningen. En slik kommune kan innenfor ordningen velge å finansiere ikke-strategiske investeringer med låneopptak, mens disposisjonsfondet brukes målrettet til å gjennomføre strategiske investeringer. Ved å knytte godkjenningen til selve investeringen, ville man eliminere et slikt handlingsrom for kommunen.

Vi antar at Fylkesmannen i liten grad må gripe konkret inn for å stoppe låneopptak som kommuner har vedtatt. Kravet til statlig godkjenning av lån og langsiktige leieavtaler vil sannsynligvis kunne ha en forebyggende effekt ved at kommuner gjerne lar være å ta opp lån til investeringer som er strategisk motiverte. Denne effekten er etter vår vurdering den viktigste med sikte på å unngå uønskede investeringer og låneopptak i aktuelle kommuner.

Konklusjon

Fylkesmannen i Buskerud støtter departementets forslag om statlig godkjenning av kommunale låneopptak og leieavtaler før iverksetting av kommunereformen.

Med hilsen

Helen Bjørnøy
Fylkesmann

Bente Nyegaard Fjell
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift